

Varróanyagok, varróeszközök, öltéstípusok

SE Arc-Állcsont-Szájsebészeti és Fogászati Klinika
BUDAPEST

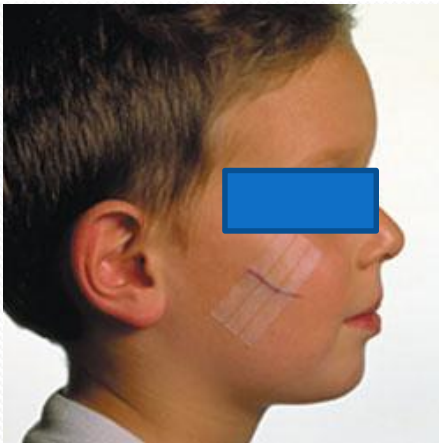
Alkalmi sebek

- **Mechanikai**
 - Szúrt seb (vulnus punctum)
 - **Metszett seb (vulnus scissum)**
 - Vágott seb (vulnus caesum)
 - Zúzott seb (vulnus contusum)
 - Szakított seb (vulnus lacerum)
 - Lőtt seb (vulnus sclopetarium)
 - Harapott seb (vulnus morsum)
- **Termikus sebek**
- **Kémiai sebek**
- **Sugárzás okozta sebek**

Szövetegyesítés lehetőségei

A sebgyógyulás alapvető feltétele, hogy a szövetegyesítés pontos és feszülésmentes legyen, holtter ne keletkezzen, és biztosítsuk a seb optimális vérellátását.

- Öntapadós csíkok (Steri Strip)
- Szövetragasztók (fibrin, kollagén, trombin)
- Kapcsok
- Varratok

Copyright © 2011 by Mosby, an imprint of Elsevier Inc.

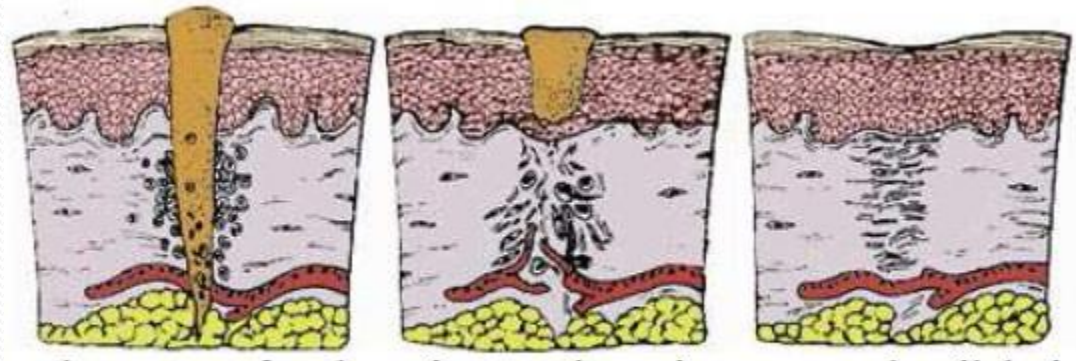

A sebgyógyulás formái

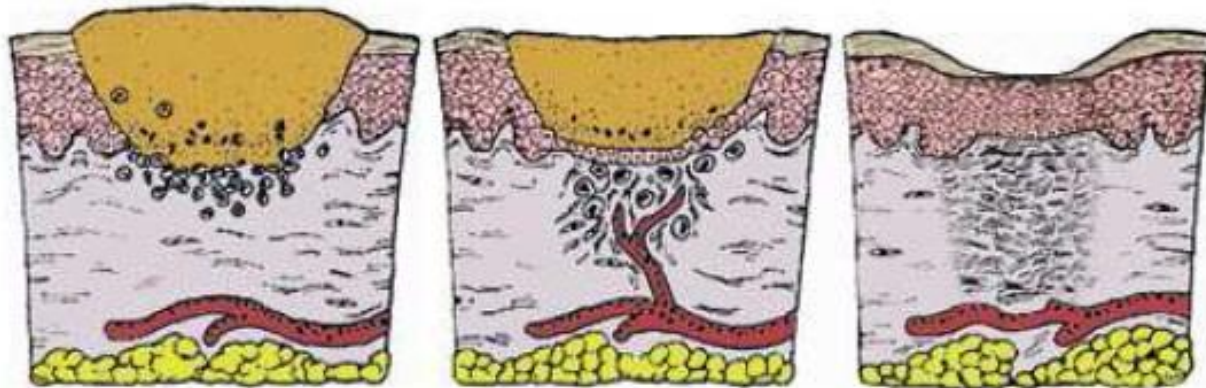
Sanatio per primam intentionem

- per primam intentionem, per primam, pp
- *Galenus* megfogalmazása szerint: „résmentes sebszélék és vonalas heges gyógyulás az orvos elsődleges célja”

Sanatio per secundam intentionem

- A szöveti veszteséget sárjszövet kompenzálja „az orvos második, lehetséges szándéka” szerint. (A seb a bakteriális, vagy gennyes gyulladás következtében kötőszövettel telítődik fel, mely heggé alakul)

Sebzárás előnyei

- Elősegíti a gyógyulást
- Szövődmények megelőzése
 - FERTŐZÉS
 - VÉRZÉS
 - SZÖVETI NEKRÓZIS
- Elősegíti a szövetek eredeti kontúrjának és formájának megőrzését

A tökéletlen sebzárás következményei

- Vér és nyirok felhalmozódása a lebeny alatt
- Sebszélek szétnyílása
- Másodlagos sebgyógyulás és hegképződés
- Elhúzódó, fájdalmas gyógyulás
- Komplikációk: szövetelhalás, csontveszteség

Szövetegyesítés eszközei

- Varróanyag
- Tű
- Tűfogó
- (Csipesz)
- (Sebészi olló)

Ideális varróanyag

Optimális felhasználási tulajdonságok: flexibilis, jól csúszik a szövetekben, könnyen csomózható, csomót megtartja

- Minimális szöveti trauma
- Magas szakítási szilárdság
- Minimális szöveti reakció
- Maradéktalanul felszívódik/teljesen eltávolítható
- Vastagság,
- Rugalmasság
- Kapillaritás

Varróanyagok csoportosítása

- **Eredet szerint:** természetes/ szintetikus
- **Felszívódás szerint:** nem felszívódó/ felszívódó
- **Szerkezet szerint:** monofil/ multifil/ pseudomonofil

Szerkezet

- **monofil:** egyetlen elemi szál, homogén, sima felszín
- **multifil:** több elemi szál, sodort vagy fonott, érdeseb felszín, nagy kapillaritás, erősebb
- **pseudomonofil:** multifil külső borítással (pl. állati serosa, szilikon, etilén-propilén, stb.)

Összehasonlítás – monofil/multifil fonal

	Monofil fonal	Multifil (sodrott) fonal
Előny	Sima felületKisebb súrlódásKisebb ellenállásKisebb szövettraumaNincs baktériumtenyészetNincs kapillaritásNincs tumorsejt transzport	ErőssegePuhaság és rugalmasságKönnyű kezelhetőségJó csomótartás
Hátrány	GyengébbekMerevebb és törékenyebbNehéz kezelhetőség és csomózásFonalmemória	MegnyúlásBevágás, fűrészelésSzövetroncsolás, szöveti traumaBaktériumtenyészetKapillaritásTumorsejt transzport

Összehasonlítás – természetes/ szintetikus fonal

	Természetes	Szintetikus
Előny	Könnyű használat Könnyű csomózás	Gazdaságos Hasonló a természetes anyagokhoz Abszorpció: hidrolízis Kiszámítható felszívódás Erősség
Hátrány	Abszorpció: enzimatis Szöveti reakció Kiszámíthatatlan felszívódás	Monofilamentumok nehéz kezelhetősége

Összehasonlítás – nem felszívódó/ felszívódó fonal

	Felszívódó fonal	Nem felszívódó fonal
Előny	Szervezet bontja le (eltávolítása nem szükséges) Nincs idegentest reakció	Sebszélek egyesítése állandó
Hátrány	Sebszélek egyesítése átmeneti	Eltávolítása szükséges Idegentest reakció Varróanyag kilökődés

Természetes eredetű, felszívódó

Catgut:

- állati bél eredetű tisztított kollagén szálak
- felszívódás 30-40 nap alatt, 7 nap után veszít erejéből

Krómozott catgut:

- csak 18-21 nap után veszít erejéből, felszívási idő is nő (60-90 nap)
- Színezett
- Lebontás: főként enzimatis úton → jelentős szöveti reakció

Szintetikus, felszívódó

- **Poliglikolsav** (pl. Dexon): felezési idő kb. 10 nap, felszívódási idő 60-90 nap
- **Poliglaktin** (pl. Vicryl): felezési idő 14 nap, felszívódási idő 50-70 nap
- **Polidioxanon** (PDS): felezési idő 4-6 hét, felszívódási idő 6-7 hónap
- **Poliglikonát** (pl. Maxon): felezési idő 40-60 nap, felszívódási idő 4-6 hónap
- **Lebontás:** főként hidrolízissel → mérsékelt szöveti reakció

Természetes, nem felszívódó

- Selyem
- Len
- Acél

Szintetikus, nem felszívódó

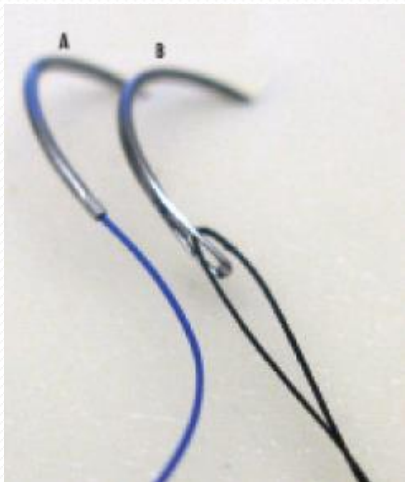
- **Poliamid** (pl. *Supramid*): monofil vagy fonott fonál bevonattal. Általános zárás, mikrosebészet. Minimális gyulladáshoz való válasz.
- **Poliészter** (pl. Dacron): monofil vagy fonott, bevonat nélkül, teflonbevonattal vagy polibutilát-bevonattal. Legerősebb (acél mellett). Elsősorban a cardiovascularis sebészet.
- **Polipropilén** (pl. Prolene): monofil, a szövetekhez nem tapad (pl. subcutan varratok), minimális szöveti reakció, a csomókat jobban megtartja. Általános, cardiovascularis (érvarrat) és plasztikai sebészet. Fertőzött területen is.
- **Teflon** (Gore-Tex) ideális tulajdonságok, drága

Varróanyagok méretezése

USP (United States Pharmacopeia)	Átmérő (mm)
6	0.8
5	0.7
4	0.6
3	0.6
2	0.5
1	0.4
0	0.35
2-0	0.3
3-0	0.2
4-0	0.15
5-0	0.1
6-0	0.07
7-0	0.05
8-0	0.04
9-0	0.03
10-0	0.02
11-0	0.01

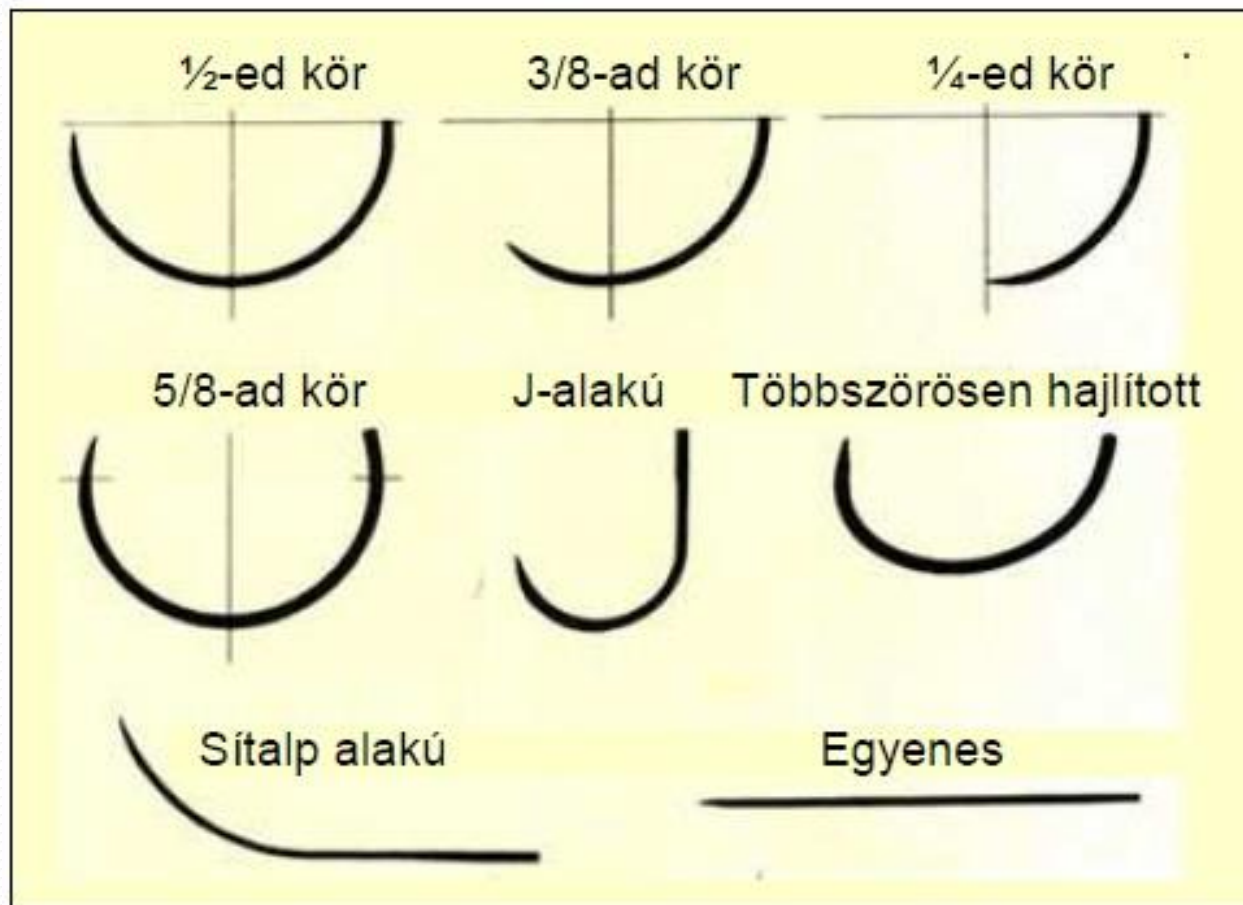
Varrótűk

- Ideális tű
 - merev, de rugalmas
 - ellenálló, nem törik
 - éles → minimális trauma a szövetekben
 - biztonsággal vezesse a varróanyagot

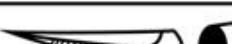

Tű alakja

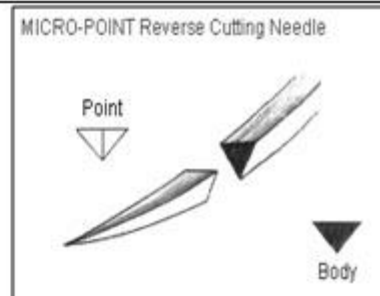
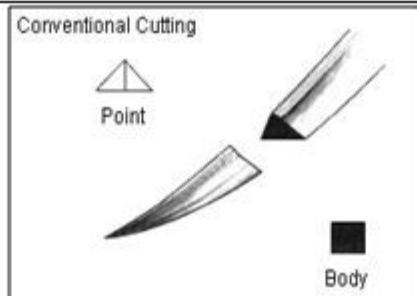
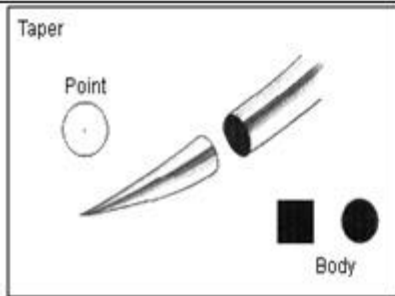
- B tű: $3/8$ kör
- G tű: félkör

Tű átmetszete

- Taper- point
- Cutting edge
- Reverse cutting edge!

SYMBOL	POINT TYPE
●	TAPER POINT
○	BLUNT TAPER POINT
▲	CUTTING EDGE
▼	REVERSE CUTTING EDGE
⊕	
▼	MICRO-POINT REVERSE CUTTING
◡	MICRO-POINT SPATULA CURVED

Taper

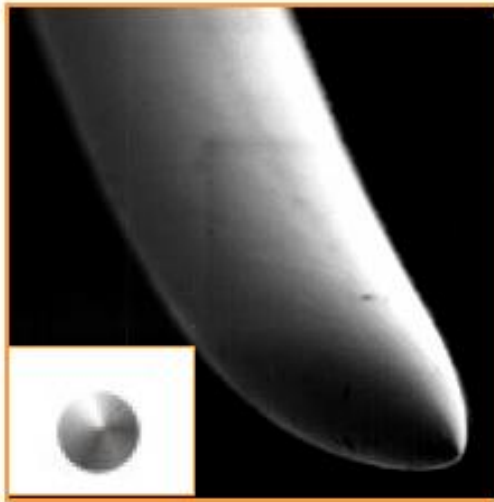
- Atraumatic
- Internal organs

Cutting

- Cutting edge on inside of circle
- Skin
- Traumatic

Reverse Cutting

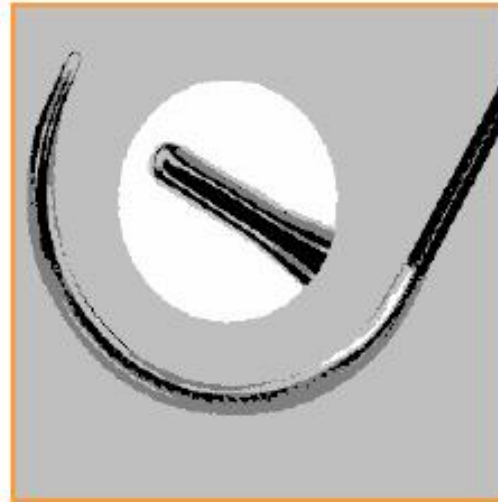
- Cutting edge on outside of circle
- Skin
- Less traumatic than cutting

A

B

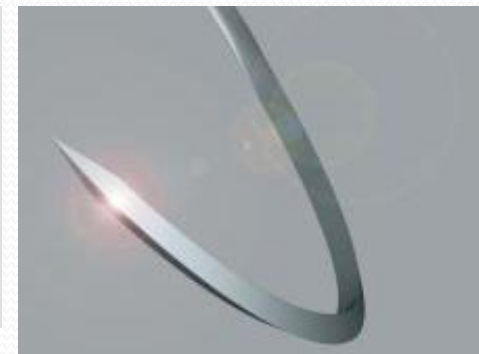
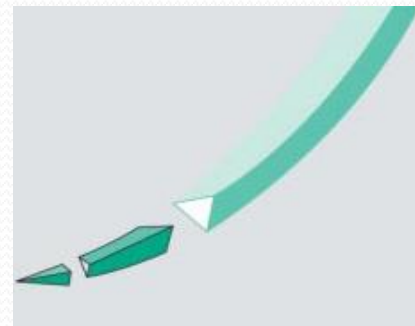
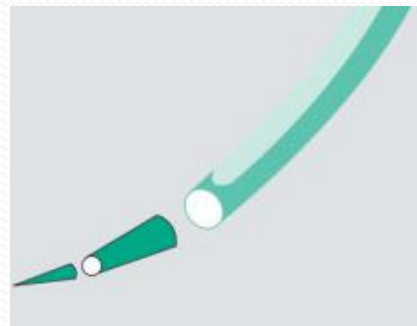

C

41. ábra. Körtűk

A. Szűrőhegyű (taperpoint), B. Vágóhegyű (tapercutting), C. Tompahegyű (blunt taper)

Keresztmetszet: kör (körtű) vagy háromszög (vágótű)

Tűfogó

- Hegar-Mayo

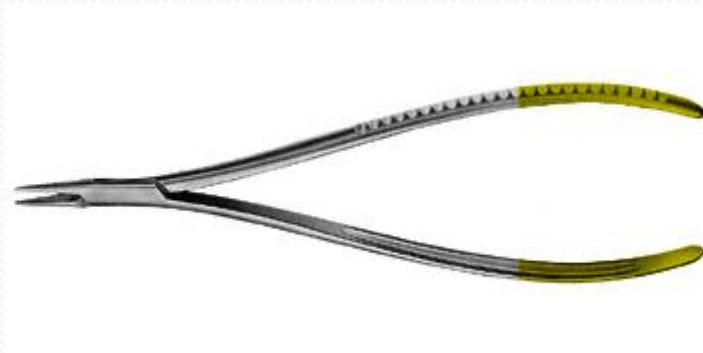

- Mathieu

Speciális tűfogók

- Palatinalis
- Mikrosebészeti tűfogó
- Zár nélküli tűfogó

Sebészi csipesz

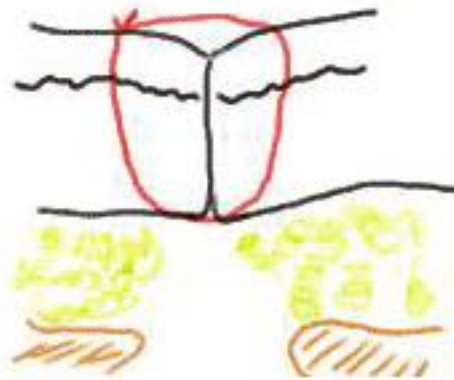

Réteges szövetegegyesítés szempontjai

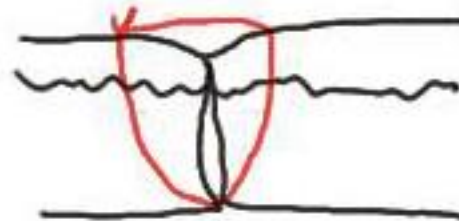
- A **mobilis szövetből** öltünk a nem mobilis szövet irányába
- A varratot ne helyezzük **túl közel** a sebszélhez, hogy a fonal a szöveteket ne szakítsa át
- Öltések egymástól **egyenlő távolságra**
- **Egymással szemben** öltünk, így nem keletkeznek ráncok, rések
- A sebszélek **ne** legyenek **befelé fordulva** (az invertált sebszél **vastag heggel** gyógyul)
- Öltés során csuklónkkal **kövessük a tú görbületét**
- Öltések **feszülésmentesek** legyenek – szöveti ischaemia elkerülése
- **Csomók** ne a sebszélek fölé, hanem a sebvonaltól **oldalra**
- Felületes sebeknél a **seb alapjáig** öltünk le, így **nem marad holtter**, melyben a vér, sebváladék könnyen összegyűlhet (sebfertőzés, szövődmények)

Gyakori hibák

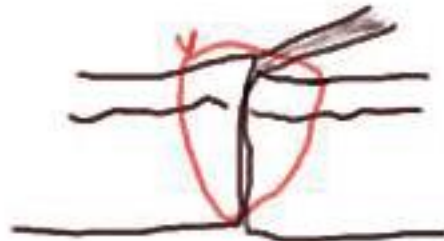
Holttér-képződés:

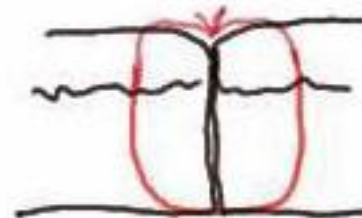
Elégtelen mélység:

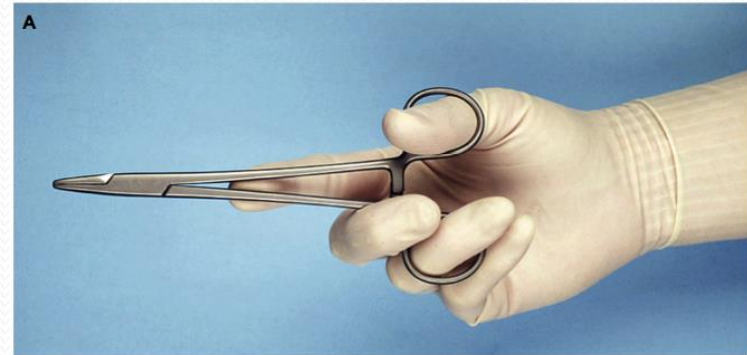
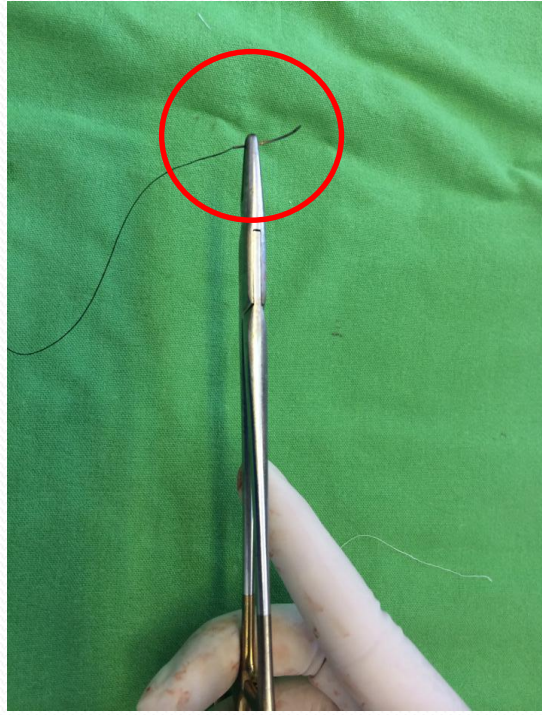
Egyenlőtlen sebszélek:

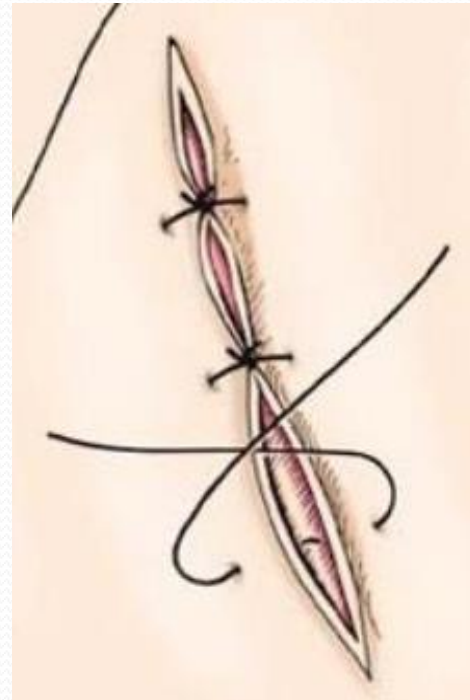
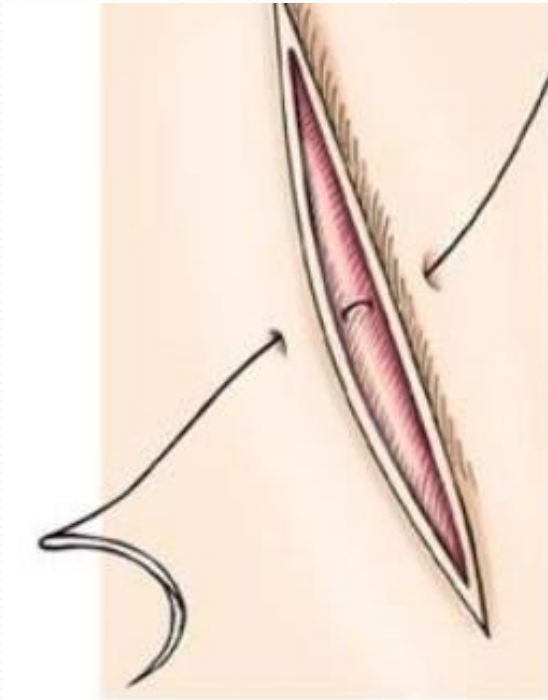
Csomó a sebvonalba

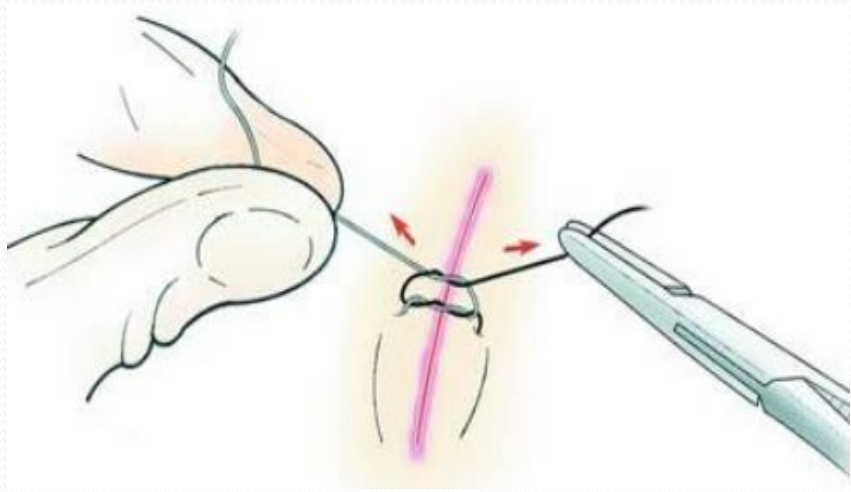
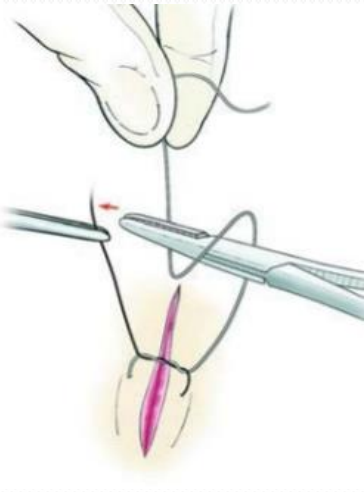
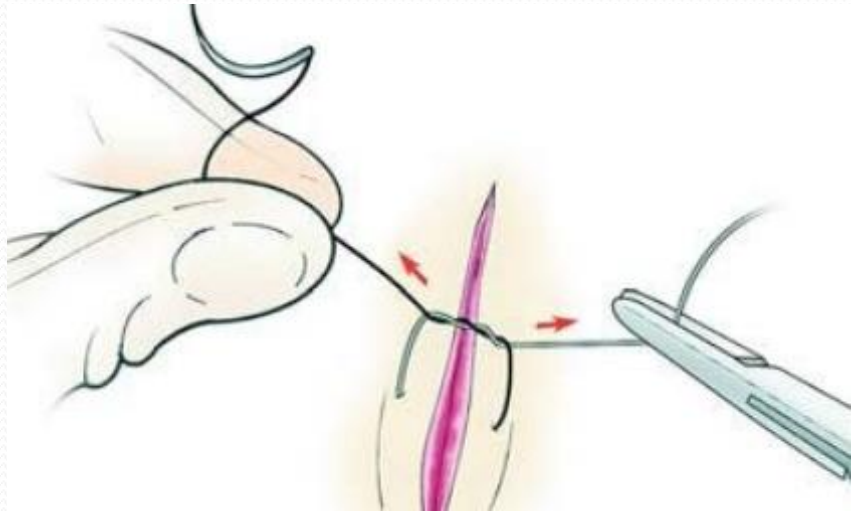
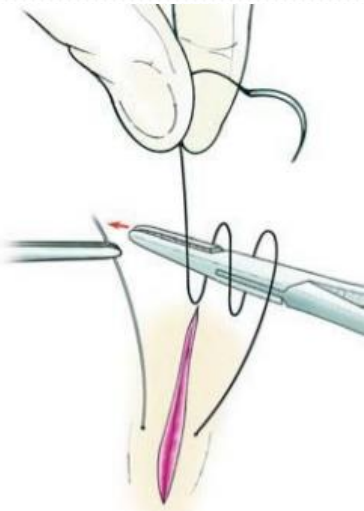

A tű befogása, tűfogó helyes tartása

Öltés

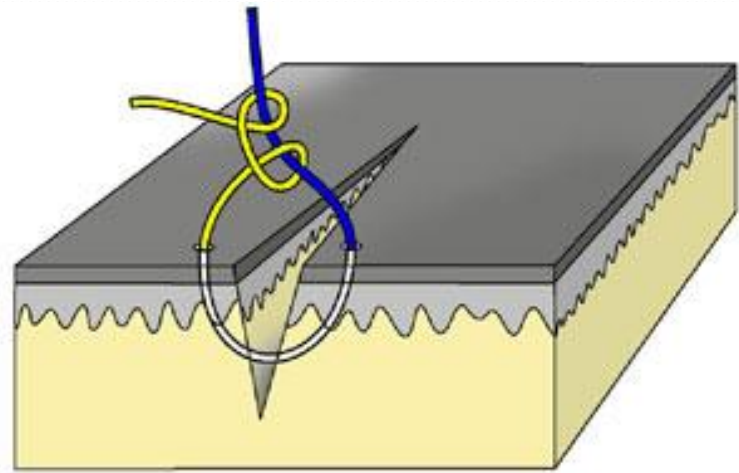

Varrattípusok I.

- Megszakított, csomós varratok

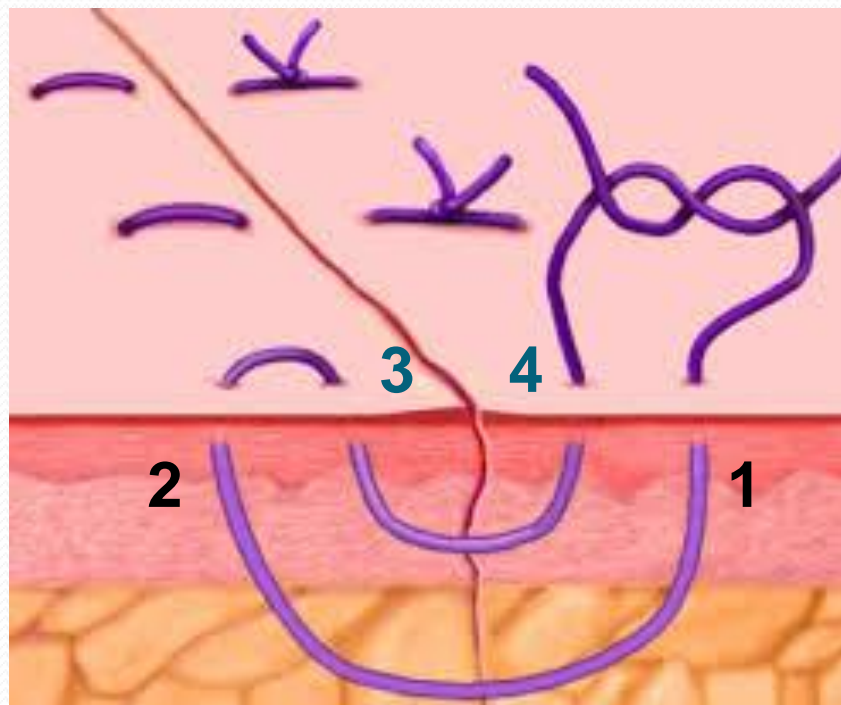
Egyszerű csomós varrat

- Mindegyik azonos felülésű legyen
- Egy kibomlása esetén a többi tart

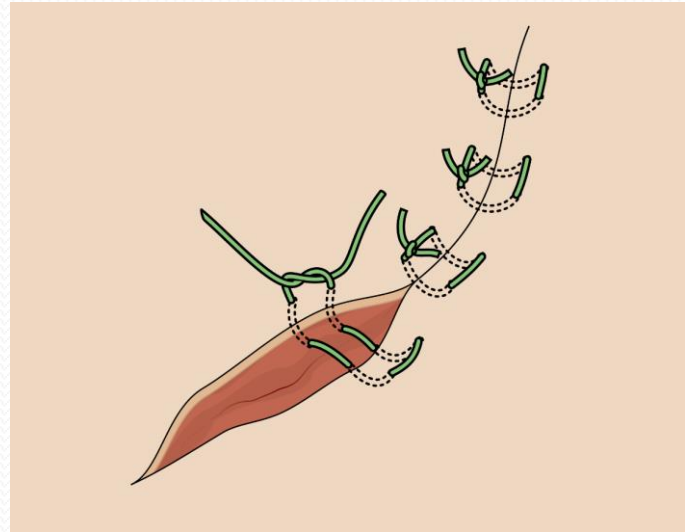
Vertikális matrac (Donati)

- Kétsorosos
- Függőleges síkban

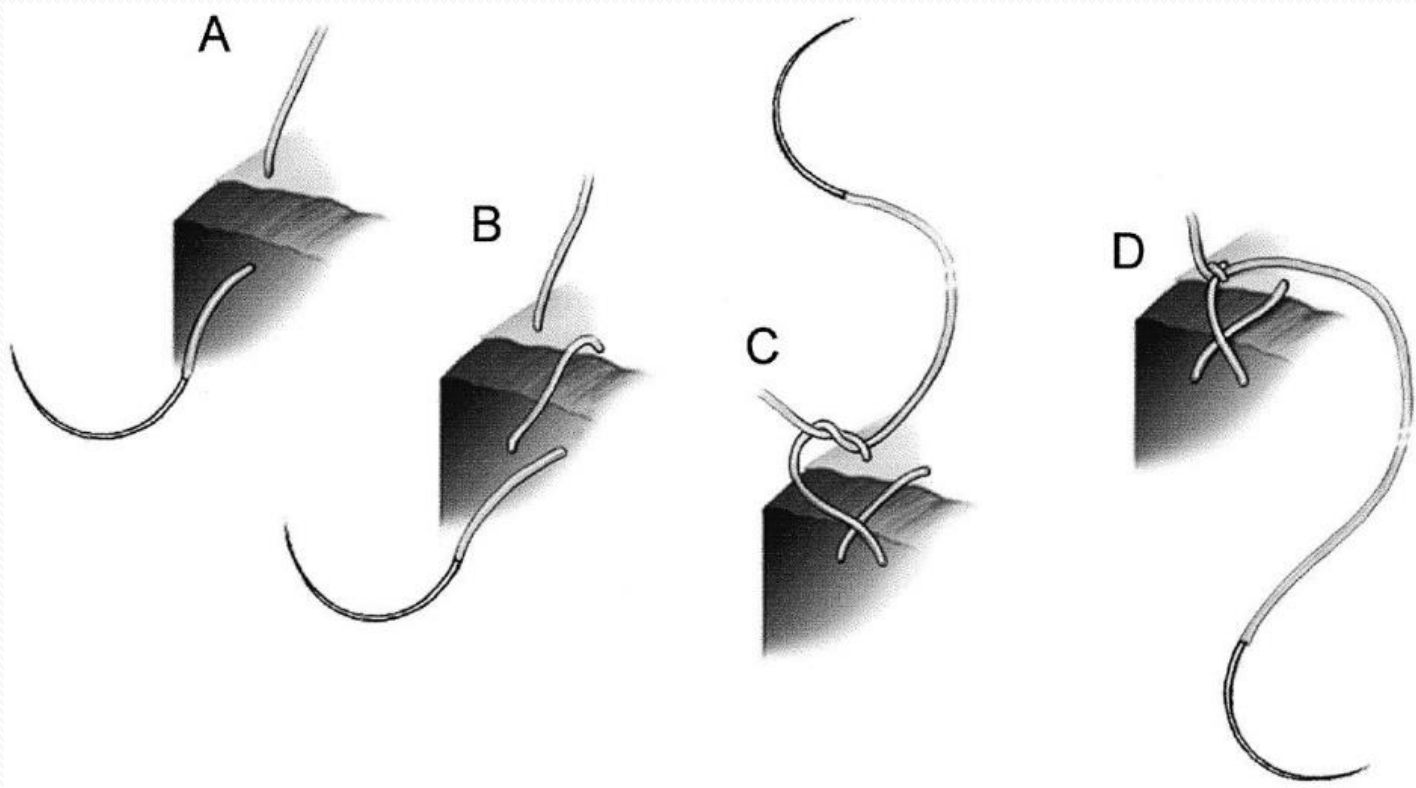

Horizontális matrac

- Kb. 1 cm széles
- Sinuszárás
- Rövid bőrmetszés

Z öltés, 8-as öltés, keresztezett matracöltés

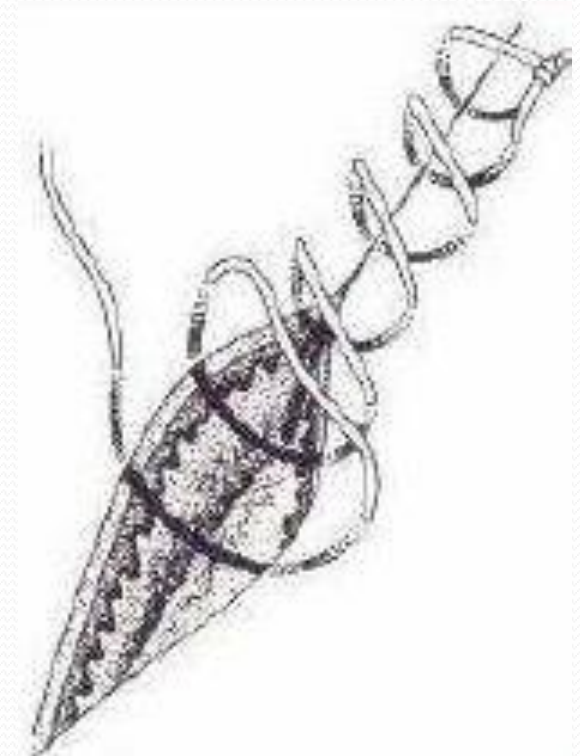

Varrattípusok 2.

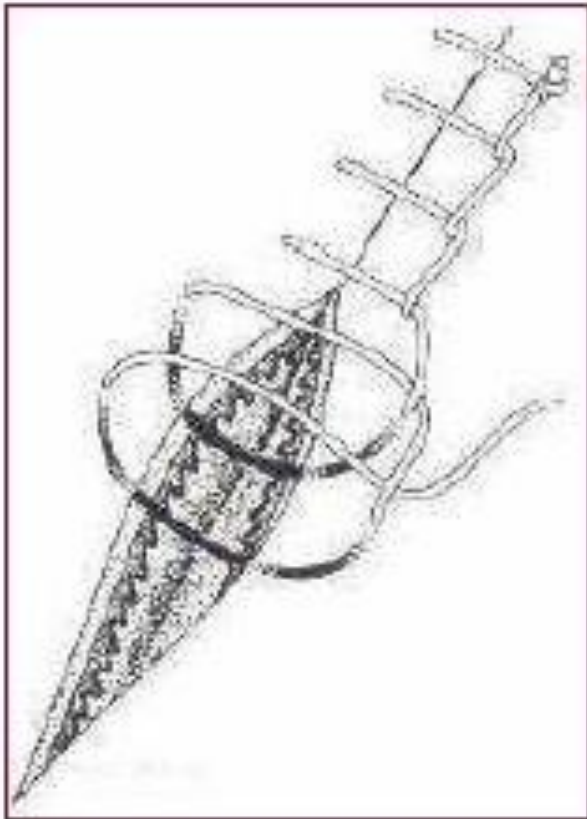
- Tovafutó varratok

Egyszerű tovafutó

- Feszülés egyenletesen oszlik el

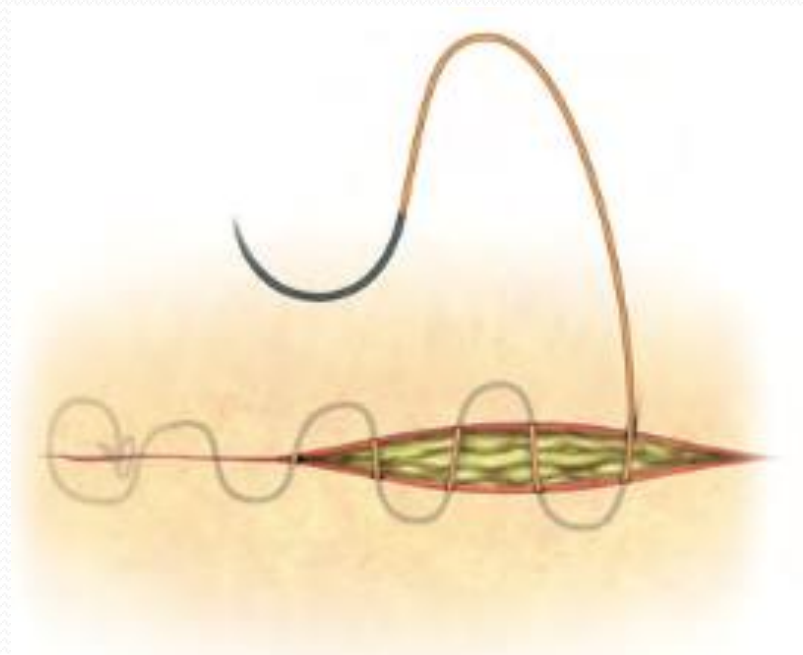

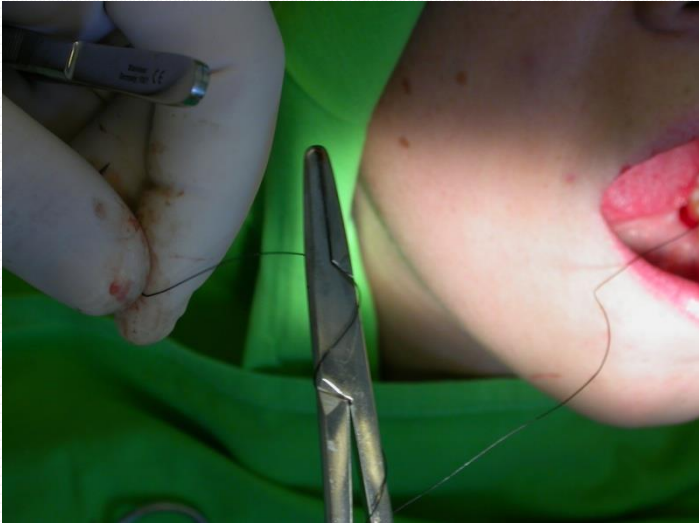
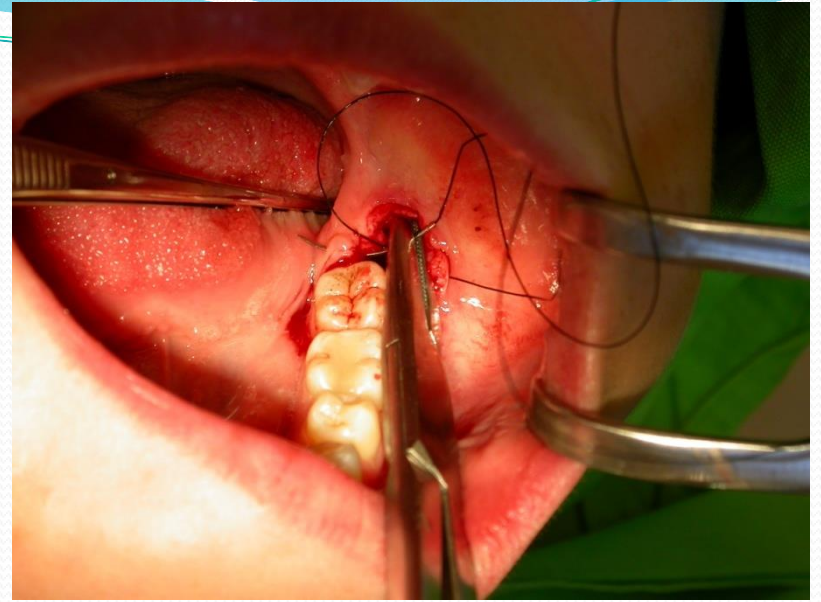
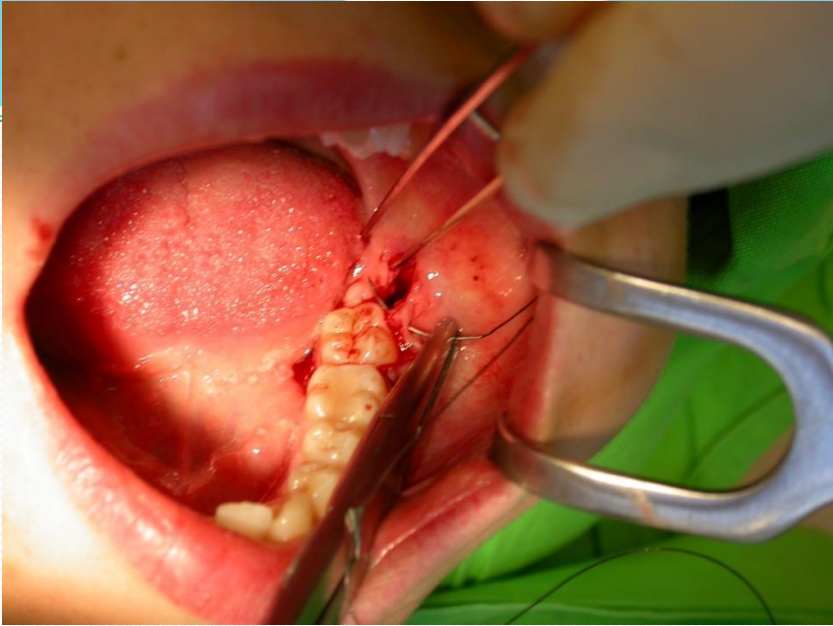
Megakasztott továbbfutó

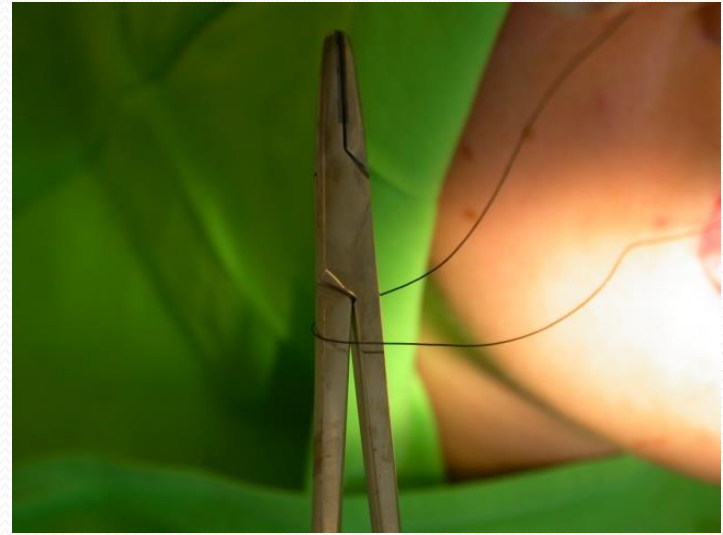
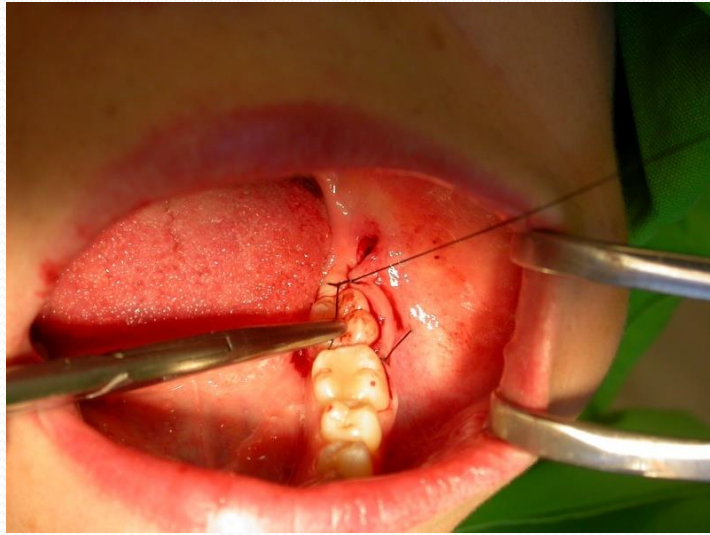

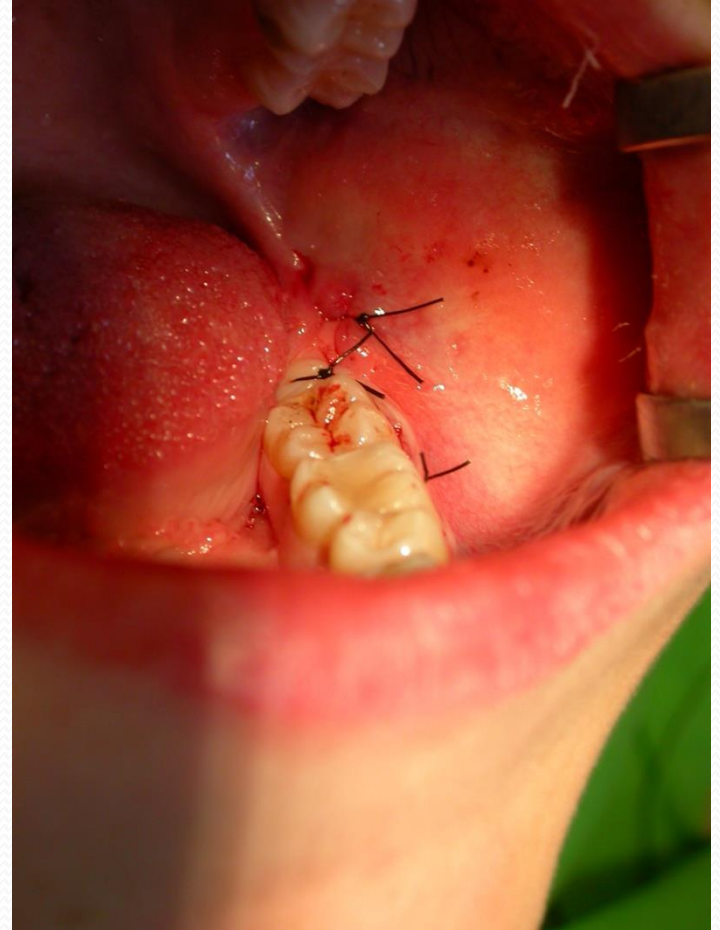
Intracutan

- Varrat a dermisben fut
- Két fonalvéget csomózzuk vagy bőrhöz ragasztjuk
- Kedvező hegképződés

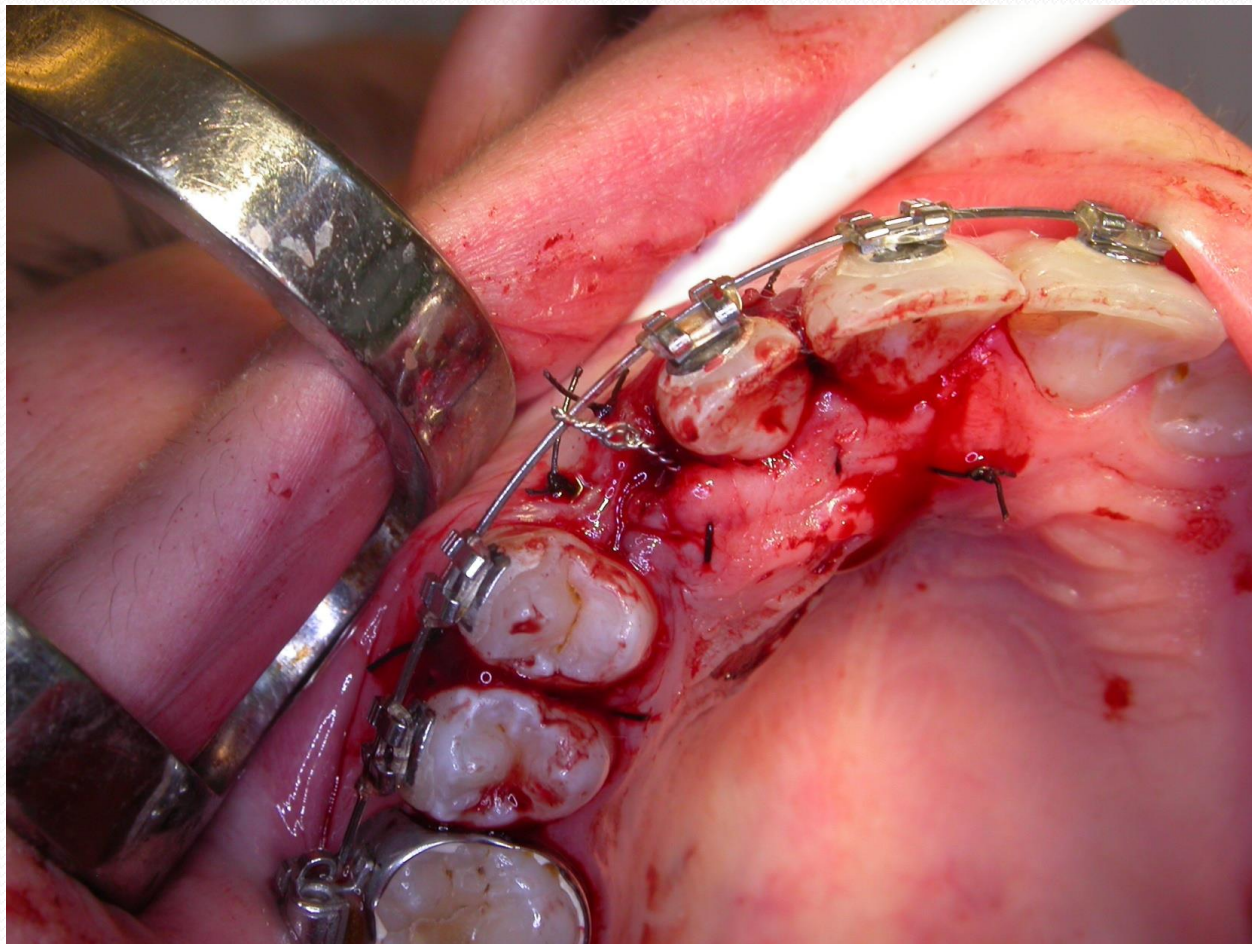

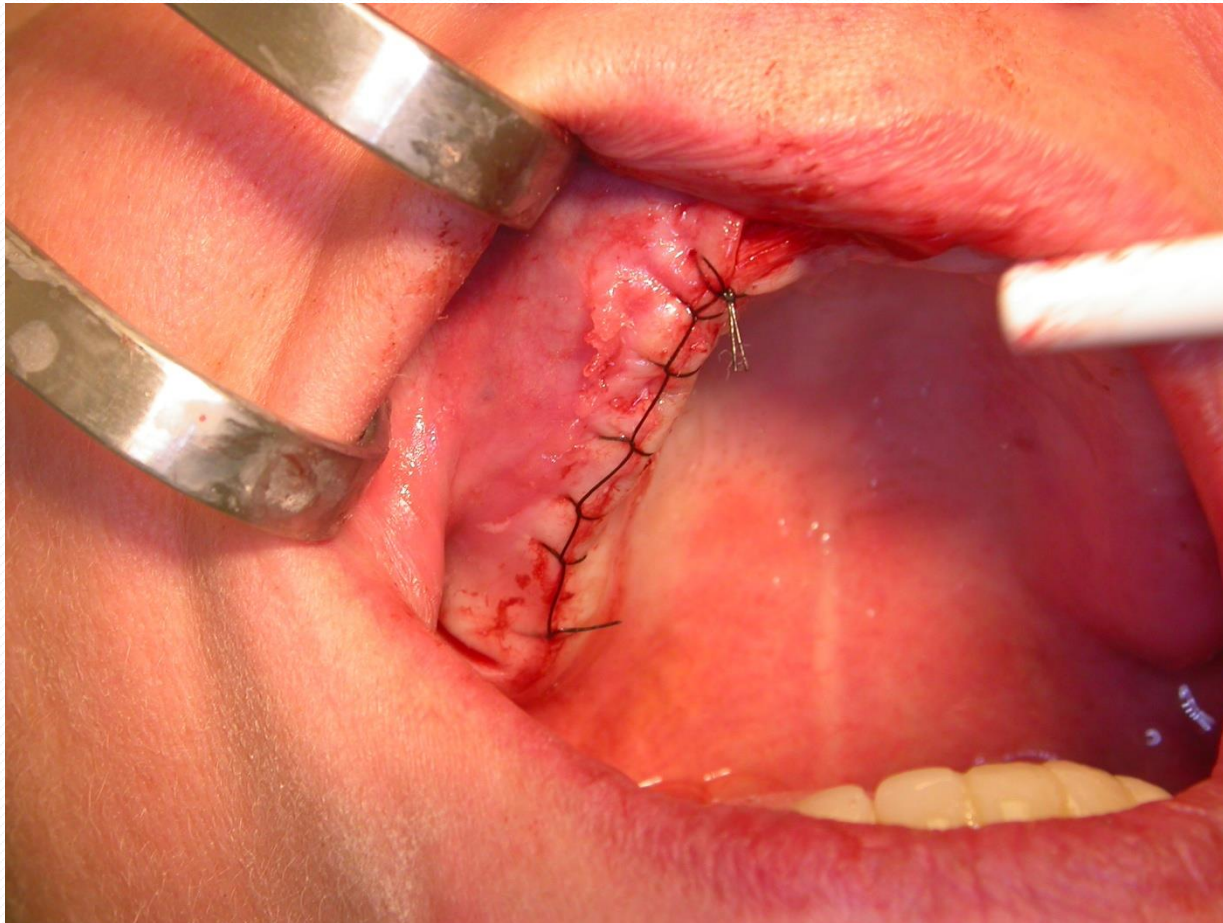

Vertikális matrac öltés

Tovafutó öltés

Varratok eltávolítása

